

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Noziedzīgos nodarījumos cietušie>Kompensācija>Vai mana prasība ir jāizskata šajā valstī

Vai mana prasība ir jāizskata šajā valstī

Igaunija

Kādu noziegumu gadījumā iespējams saņemt kompensāciju?

Kompensāciju var saņemt vardarbīgos noziegumos cietušie un viņu apgādājamie. Vardarbīgs noziegums ir krimināli sodāms nodarījums, kurš tieši apdraud personas dzīvību vai veselību un kura rezultātā ievainotā persona mirst vai tās veselībai tiek nodarīts smags kaitējums, vai persona gūst veselības traucējumus, kas ilgst vismaz četrus mēnešus.

Par kādiem ievainojumiem varu saņemt kompensāciju?

Jums pienākas kompensācija, ja vardarbīga nozieguma rezultātā ir nodarīts smags kaitējums jūsu veselībai vai ciešat no veselības traucējumiem vismaz četrus mēnešus garumā.

Vai es varu saņemt kompensāciju, ja esmu nozieguma rezultātā mirušas personas radnieks vai apgādājamais? Kuriem radniekiem vai apgādāmajiem ir tiesības uz kompensāciju?

Kompensāciju 448 eiro apmērā izmaksā personai, kas sedz vardarbīgā noziegumā mirušas personas apglabāšanas izdevumus. Jāņem vērā, ka persona, kas sedz apglabāšanas izdevumus, var arī nebūt mirušā radnieks vai apgādājamais.

Vardarbīga nozieguma rezultātā mirušas personas apgādājamie var saņemt valsts kompensāciju, ko maksā noziegumos cietušajiem.

Par apgādāmajiem uzskata šādas personas:

cietušā bērnus, kas nav sasnieguši 18 gadu vecumu,
cietušā bērnus vecumā no 18 līdz 24 gadiem, kuri apgūst pilna laika studiju programmas,
cietušā atraitni, kura(-as) darba spējas ir mazinājušās,
cietušā atraitni pensijas vecumā,
cietušā vecākus pensijas vecumā,
cietušā vecākus, kuru darba spējas ir mazinājušās,
cietušā atraitni, kura ir grūtniece un nestrādā,
cietušā bērnu nestrādājošu vecāku vai aizbildni, ja bērns nav sasniedzis trīs gadu vecumu.

Vai es varu saņemt kompensāciju, ja esmu noziegumā izdzīvojušas personas radnieks vai apgādājamais? Kuriem radniekiem vai apgādāmajiem ir tiesības uz kompensāciju šādos gadījumos?

Jums pienākas kompensācija, ja vardarbīga nozieguma rezultātā ir nodarīts smags kaitējums cietušā veselībai vai cietušais ir guvis veselības traucējumus, kas ilgst vismaz četrus mēnešus.

Kompensāciju var saņemt šādas personas:

cietušā bērni, kas nav sasnieguši 18 gadu vecumu,
cietušā bērni vecumā no 18 līdz 24 gadiem, kuri apgūst pilna laika studiju programmas,
cietušā atraitne vai atraitnis, kura(-as) darba spējas ir mazinājušās,
cietušā atraitne vai atraitnis pensijas vecumā,
cietušā vecāki pensijas vecumā,
cietušā vecāki, kuru darba spējas ir mazinājušās,
cietušā atraitne, kura ir grūtniece un nestrādā,
cietušā bērnu nestrādājošs vecāks vai aizbildnis, ja bērns nav sasniedzis trīs gadu vecumu.

Vai varu saņemt kompensāciju, ja neesmu ES valsts valstspiederīgais?

Igaunijā tiesības uz kompensāciju nav atkarīgas no valstspiederības.

Vai es varu prasīt kompensāciju no valsts, kurā dzīvoju vai no kuras nāku (no manas dzīvesvietas vai valstspiederības valsts), pat ja noziegums izdarīts citā ES valstī? Vai varu prasīt kompensāciju šajā valstī, nevis tajā, kurā notika noziegums? Ja šāda iespēja pastāv, tad kādi ir nosacījumi?

Kompensāciju izmaksā tās valsts kompetentā iestāde, kurā noticis noziegums. Kompensācijas izmaksa notiek atbilstoši attiecīgās valsts tiesību aktu noteikumiem.

Lai pieprasītu kompensāciju, jūs varat vērsties

attiecīgās valsts kompetentajā iestādē vai jūsu dzīvesvietas valsts kompetentajā iestādē;

Igaunijā kompetentā iestāde ir Sociālās apdrošināšanas pārvalde — tā nodos jūsu pieteikumu un apliecinātos dokumentus attiecīgās valsts kompetentajai iestādei.

Vai man vispirms jābūt ziņojušam par noziegumu policijai, lai varētu prasīt kompensāciju?

Par vardarbīgu noziegumu jāziņo policijai 15 kalendāro dienu laikā no nozieguma izdarīšanas dienas.

Vai man pirms kompensācijas pieprasīšanas jāsaņem policijas veiktās izmeklēšanas vai kriminālprocesa rezultāti?

Lai prasītu kompensāciju, nav nepieciešams gaidīt procesa rezultātus; pietiek ar to, ka par noziegumu ir paziņots policijai un ir sākts kriminālprocess.

Kompensāciju var prasīt trīs gadu laikā pēc nozieguma izdarīšanas.

Vai man vispirms jāpieprasa kompensācija no likumpārkāpēja (ja tas ir identificēts)?

Nav noteikts, ka vispirms būtu jāprasa kompensācija no likumpārkāpēja. Ja ir pieņemts lēmums par kompensācijas piešķiršanu, prasījuma tiesības pāriet Sociālās apdrošināšanas pārvaldei, kura ceļ regresa prasību pret personu, kas nodarījusi kaitējumu (pret nozieguma izdarītāju).

Vai man ir tiesības uz kompensāciju arī tad, ja likumpārkāpējs nav identificēts vai nav notiesāts? Kādi pierādījumi man šādā gadījumā jāiesniedz, lai pamatotu savu pieteikumu?

Jums ir tiesības uz kompensāciju pat tad, ja persona, kas nodarījusi kaitējumu, nav identificēta vai ja tiesvedība vēl nav noslēgusies.

Lai saņemtu kompensāciju, ko valsts maksā noziegumos cietušajiem, ir nepieciešama izmeklēšanas iestādes izdota izziņa par kriminālprocesa sākšanu.

Ja piesakāties ārstēšanas izdevumu atlīdzināšanai vai pabalstam nāves gadījumā, jāiesniedz kvītis, kas apliecina izdevumus.

Vai ir noteikts termiņš, kādā man jāpieprasa kompensācija?

Kompensācijas pieteikumu var iesniegt trīs gadu laikā pēc nozieguma izdarīšanas dienas vai pēc dienas, kad jūs uzzinājāt par notikušo noziegumu.

Kādi zaudējumi un izdevumi tiek kompensēti?

Kompensācija atlīdzina:

– materiālus zaudējumus (kas nav psiholoģisks kaitējums):

medicīnas pakalpojumu izmaksas ievainojuma gadījumā (ārstēšana — ambulatorā aprūpe un ārstēšana slimnīcā, rehabilitācija), papildu vajadzības vai izdevumus, kas saistīti ar ievainojumu (piemēram, aprūpe un palīdzība, pagaidu un pastāvīgā terapija, ilgstoša fizioterapija, mājojka pielāgošana, īpaši palīg līdzekļi utt.),

ja ievainojumam ir paliekošas sekas (piemēram, invaliditāte vai citi nenovēršami traucējumi):

ienākumu zudumu ārstēšanās laikā un pēc tās (tostarp, zaudēti ienākumi un zaudēta spēja gūt ienākumus vai samazināti iztikas līdzekļi utt.),

izdevumus par sabojātu apģērbu un palīg līdzekļiem (piemēram, izdevumus par brillēm un jauna apģērba iegādes izmaksas);

– materiālus zaudējumus (kas nav psiholoģisks kaitējums):

apglabāšanas izdevumus;

iztikas līdzekļu vai iespēju zudumu;

– psiholoģisku kaitējumu:

kompensācija par tuvinieku vai uz atlīdzību tiesīgo personu sāpēm un ciešanām vai kompensācija pārdzīvojušiem tuviniekiem gadījumā, ja cietušais gājis bojā.

Cietušā ģimenes locekļi var saņemt psiholoģisku atbalstu. Lai saņemtu kompensāciju par psiholoģiskās palīdzības izdevumiem, ir jāsaazinās ar cietušo atbalsta pakalpojumu sniedzēju, kas sagatavos pieteikumu, kurš jums būs jāparaksta. Nepieciešama arī policijas izziņa, kas apliecina, ka ir sākts process un ka jūs esat cietušais vai cietušā juridiskais pārstāvis. Saņemot policijas izziņu jums palīdzēs cietušajiem paredzēto atbalsta pakalpojumu sniedzējs.

Par kompensācijas piešķiršanu saistībā ar psiholoģisko palīdzību jūs informēs 10 darba dienu laikā. Pēc tam varat vērsties pie psihologa. Vienam cilvēkam izmaksā kompensāciju minimālās mēnešalgas apmērā (2020. gadā — 584 eiro).

Vai kompensāciju izmaksā kā vienreizēju maksājumu vai kā mēneša maksājumus?

Apgādājamajiem kompensāciju izmaksā mēneša maksājumu veidā. Cietušo medicīnas un apbedīšanas pakalpojumu izmaksas atlīdzina ar vienreizēju maksājumu saskaņā ar izdevumu kvītīm.

Kā mana rīcība saistībā ar noziegumu, mana līdzšinējā sodāmība vai nesadarbošanās ar kompensāciju saistītajā procesā var ietekmēt manas izredzes saņemt kompensāciju un/vai summu, ko saņemšu?

Kompensāciju neizmaksā, ja:

Cietušais vai nu tīši, vai neapdomības dēļ ir izraisījis vai veicinājis nozieguma izdarīšanu vai kaitējuma nodarīšanu;

Cietušais nav ziņojis par noziegumu 15 dienu laikā, lai gan tam ir bijusi šāda iespēja, un policija nav par noziegumu uzzinājusi citādi;

Cietušais ir notiesāts par vardarbīgu nozieguma izdarīšanu vai notiesāts saskaņā ar Krimināllikuma 255. panta 1. punktu vai 256. panta 1. punktu, un ziņas par viņa sodāmību nav dzēstas no sodāmības reģistra datubāzes saskaņā ar Likumu par sodāmības reģistra datubāzi;

Kompensācijas izmaksa būtu netaisnīga vai nepamatota citu iemeslu dēļ.

Turklāt kompensāciju var nepiešķirt, ja pieteikuma iesniedzējs ir atteicies sadarboties ar tiesībaizsardzības iestādēm ar noziedzīgo nodarījumu saistīto faktu noskaidrošanā, likumpārkāpēja identificēšanā vai aizturēšanā vai kaitējuma pierādīšanā.

Kā mana finansiālā situācija var ietekmēt manas izredzes saņemt kompensāciju un/vai summu, ko saņemšu?

Jūsu finansiālā situācija neietekmē kompensācijas piešķiršanu vai izmaksu.

Vai ir kādi citi faktori, kuri var ietekmēt manas izredzes saņemt kompensāciju un/vai summu, ko saņemšu?

No zaudējumu apjoma, uz kura pamata tiek noteikta kompensācijas summa, atskaita summas, ko ievainotais, pamatojoties uz vardarbīgā noziegumā izraisīto kaitējumu, saņem vai ir tiesīgs saņemt no cita avota, nevis no kaitējuma nodarītāja. Tas attiecas arī uz cietušajam izmaksāto darbības pabalstu. Nosakot kompensācijas apmēru, ņem vērā summas, ko nozieguma izraisītā kaitējuma nodarītājs samaksājis pieteikuma iesniedzējam pirms kompensācijas piešķiršanas.

Kā tiks aprēķināts kompensācijas apmērs?

Kompensācijas aprēķināšana ierobežotas vai zaudētas darbības gadījumā

Kompensācijas apmēru aprēķina, pamatojoties uz vidējiem ienākumiem kalendārā dienā. Ņem vērā ienākumus (pēc sociālā nodokļa nomaksas), kas gūti pēdējo sešu mēnešu laikā pirms nozieguma.

Ierobežotas vai zaudētas darbības izraisīto zaudējumu aprēķināšana

Vienas kalendārās dienas vidējos ienākumus reizina ar 30, un no reizinājuma atņem personai piešķirtās darba nespējas pensijas vai darbības pabalsta summu. Kompensācija sedz 80 % zaudēto ienākumu. Vidējo ienākumu datus nodrošina Nodokļu un muitas pārvalde.

Kompensācijas aprēķināšana apgādnieka nāves gadījumā

1. Cietušā vienas kalendārās dienas vidējos ienākumus reizina ar 30, un no reizinājuma atņem personai piešķirtās apgādnieka zaudējuma pensijas summu;

2. Aprēķina iegūtās summas procentuālo daļu atbilstoši apgādājamo skaitam:

ja ir viens apgādājamais, aprēķina 75 %,

ja ir divi apgādājamie, aprēķina 85 %,

ja ir trīs vai vairāk apgādājamie, ņem vērā 100 %.

Kompensācijas apmērs atbilst 80 % no aprēķinātās summas.

Vai ir noteikta minimālā/maksimālā summa, ko var piešķirt?

Minimālā summa nav noteikta; kompensāciju maksā, kamēr saņēmējam ir uz to tiesības vai līdz tiek sasniegts 9 590 eiro limits.

Vai kompensācijas pieteikumā man jānorāda summa? Ja tā, vai es saņemšu norādījumus par summas aprēķināšanu vai citiem aspektiem?

Kompensācijas pieteikumā summa nav jānorāda.

Vai no kompensācijas, ko maksā Iestāde/struktūra, tiks atskaitīta kompensācija, kuru es saistībā ar saviem zaudējumiem saņemu no citiem avotiem (piemēram, no darba devēja vai privātas apdrošināšanas shēmas)?

Jā

Vai es varu saņemt kompensācijas avansu? Ja šāda iespēja pastāv, tad kādi ir nosacījumi?

Personas, kurām ir finansiālas grūtības, var pieprasīt kompensācijas avansu, ja tām ir tiesības uz kompensāciju, bet tās izmaksa ir atlikta.

Pamatojoties uz attiecīgu pieteikumu, tiek izmaksāts avanss līdz 640 euro apmērā.

Ja avansa maksājums pārsniedz pēc tam piešķirtās kompensācijas summu, pār maksātā summa ir jāatmaksā.

Vai pēc pamatiemuma pieņemšanas es varu saņemt papildu kompensāciju (piemēram, ja mainījušies apstākļi vai pasliktinājusies mana veselība utt.)?

Jums ir tiesības iesniegt papildu ārstēšanās izdevumu kvītīs.

Kādi apliecināmie dokumenti jāpievieno pieteikumam?

Izmeklēšanas iestādes izdota izziņa

Apglabāšanas izdevumu kvītis

Ārstēšanās izdevumu kvītis, zāļu iegādes čeki utt.

Cietušā miršanas apliecība

Vai par pieteikuma pieņemšanu un izskatīšanu ir jāmaksā kādas administratīvas vai cita veida nodevas?

Nē

Kura iestāde lemj par kompensācijas pieteikumiem (šajā valstī izskatāmās lietās)?

Igaunijas Valsts sociālās apdrošināšanas pārvalde

Uz kuriem jānosūta pieteikums (šajā valstī izskatāmās lietās)?

Ir vairākas iespējas, kā iesniegt pieteikumu.

Digitāli parakstītu pieteikumu kopā ar ieskenētiem apliecinojajiem dokumentiem var nosūtīt pa e-pastu. Pieteikuma veidlapa ir pieejama

[Sociālās apdrošināšanas pārvaldes tīmekļa vietnē.](#)

Digitāli parakstītais pieteikums jānosūta uz šādu adresi: info@sotsiaalkindlustusamet.ee

Pieteikumu var arī nosūtīt pa pastu uz šādu adresi: *Põllu* 1A, 50303, Tartu.

Pieteikumus var iesniegt ar cietušo atbalsta dienesta starpniecību. Cietušo atbalsta dienestu kontaktinformācija ir pieejama

[Sociālās apdrošināšanas pārvaldes tīmekļa vietnē.](#)

Pieteikumus var iesniegt arī Sociālās apdrošināšanas pārvaldes klientu apkalpošanas centrā.

Vai man jābūt klāt lietas izskatīšanā un/vai lēmuma pieņemšanā par manu pieteikumu?

Jūsu klātbūtne nav nepieciešama.

Cik ilgā laikā (aptuveni) iestāde pieņem lēmumu par kompensācijas pieteikumu?

Lēmums tiks pieņemts 30 dienu laikā pēc pēdējā dokumenta saņemšanas.

Kā es varu pārsūdzēt iestādes lēmumu, ja tas mani neapmierina?

Lēmumu var apstrīdēt 30 dienu laikā pēc tā saņemšanas. Alternatīva iespēja ir iesniegt sūdzību administratīvajā tiesā kārtībā, kāda paredzēta Administratīvo tiesu procesa likumā.

Kur atrodamas nepieciešamās veidlapas un informācija par pieteikuma iesniegšanu?

Pieteikuma veidlapas un informācija par kompensācijas pieteikšanu ir pieejama [Sociālās apdrošināšanas pārvaldes tīmekļa vietnē.](#)

Vai man ir pieejama kāda īpaša palīdzības tālruņa līnija vai tīmekļa vietne?

Ar cietušo atbalsta dienestiem var sazināties arī pa tālruni. To kontaktinformācija ir pieejama [Sociālās apdrošināšanas pārvaldes tīmekļa vietnē.](#)

Vai, sagatavojot pieteikumu, man ir pieejams juridisks atbalsts (jurista palīdzība)?

Jā

Vai pastāv cietušo atbalsta organizācijas, kas varētu man palīdzēt pieprasīt kompensāciju?

Cietušo atbalsta dienesti var palīdzēt arī kompensācijas pieprasīšanā.

Lapa atjaunināta: 31/12/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.